

Phương pháp đào tạo làm việc nhóm

Tục ngữ Việt nam có câu ca dao rất hay “ Một cây làm chẳng nên non – Ba cây chụm, lại nên hòn núi cao”. Ngày nay, có rất nhiều phương pháp làm việc theo nhóm vì mục tiêu cuối cùng của làm việc theo nhóm là cùng chung sức thực hiện một mục tiêu để đạt đến hiệu quả cao nhất.

Phương pháp đào tạo làm việc nhóm chủ yếu học qua trải nghiệm không dựa trên lý thuyết khô khan mà được thực hiện bằng các bài tập trực quan có tính trí tuệ và đôi khi “ mạo hiểm” để người tham gia luôn đặt mình trong hoàn cảnh có vấn đề để suy nghĩ và giải quyết như thế nào?

Chúng ta sẽ thấy các bài tập được sử dụng trong phương pháp đào tạo nhóm là những bài tập rất đơn giản như đếm hình tam giác và hình vuông đến những bài tập phức tạp như thám hiểm không gian, sông Mê công ; ...nhưng mỗi bài tập này (bạn cũng có thể coi như là trò chơi) mang một ý nghĩa khác nhau khiến bạn phải suy gẫm và cân nhắc trước khi quyết định chiến lược của mình.

Muốn đào tạo nhóm người đào tạo phải tuân thủ các bước sau đây :

- Giới thiệu: mục tiêu, yêu cầu và ý nghĩa của bài tập một cách cụ thể, rõ ràng.
- Quan sát: diễn biến cách làm việc nhóm của các thành viên và ghi lại các sự kiện nổi bật.
- Hỗ trợ: cách giải quyết bài tập khi nhóm gặp thất bại, có thể gây ra tai nạn hay xung đột.
- Kết thúc bài tập: tóm tắt lại diễn biến cách làm việc của các thành viên trong nhóm.

Sử dụng những ghi chép khi quan sát để đặt câu hỏi và biến nó thành những suy nghĩ dựa trên kinh nghiệm đã trải qua bài tập. Các gợi ý khi đặt câu hỏi: điều gì xảy ra đầu tiên? điều gì sẽ xảy ra tiếp theo? người nào nói như thế? ai đã hành động như vậy? bạn có thể xử sự theo cách khác không? tại sao bạn không làm như vậy? bạn thu được kinh nghiệm gì qua bài tập này?...

- Hướng dẫn nhóm liên hệ những kinh nghiệm thu được qua bài tập vào cuộc sống: có thể đưa ra kết luận nào qua bài tập này không? có thể đưa ra quyết định nào không? nếu được, bạn hãy thực hiện.

- Kiểm tra xem liệu những thành viên khác có muốn nói gì nữa không? cần đảm bảo rằng ý kiến của mỗi thành viên đều được lắng nghe. Hãy dành thời gian cho các bài tập, đừng quá chú trọng vào số lượng các bài tập làm được.

- Chuyển sang bài tập tiếp theo.

Phương pháp đào tạo làm việc nhóm chủ yếu là trải nghiệm thông qua việc thực hiện bài tập ứng với nội dung truyền đạt. Các bài tập sử dụng trong phương pháp đào tạo này là một sự nghiên cứu rất sâu sắc của người dạy. Phương pháp này làm cho người học thể hiện vai trò chủ động trong quá trình giáo dục và qua đó vô tình tính cách của người học phần nào được bộc lộ để giáo viên có thể “dự báo” cho họ biết những khả năng tiềm tàng để điều chỉnh trong khi làm việc sau này.

Đây chỉ là một sự lựa chọn và sắp xếp một cấu trúc, trật tự mới trong phương pháp dạy học, nghĩa là đề cao phương pháp thực hành, luyện tập để hình thành kỹ năng cho người học. Chính vì vậy, người học được hình thành kỹ năng, có khả năng ứng dụng vào thực tiễn, điều này rất phù hợp cho việc hình thành kỹ năng làm việc nhóm.

Tuy nhiên, phương pháp giảng dạy này chỉ phù hợp với lớp học có số lượng ít người (từ 15 - 30 người); điều kiện phương tiện vật chất đảm bảo.

Về giáo viên đòi hỏi sự chuẩn bị và ứng phó các tình huống rất phức tạp, họ phải rất nhạy cảm và nhiều kinh nghiệm; mất nhiều thời gian cho việc thực hiện một bài tập, đồng thời phải nghiên cứu thật kỹ lưỡng đối tượng dạy để vận dụng các bài tập.

Hiệu quả đặt ra cho người học là phải thay đổi được cách tư duy, thái độ làm việc, có khả năng lắng nghe, chấp nhận người khác để hướng về mục tiêu của “chúng ta” chứ không phải “ta” đã hoàn thành mục tiêu ấy.